

Bilaga 7:22 till kommunstyrelsens protokoll den 9 april 2003, § 22

PM 2003 RII (Dnr 311-395/2003)

Remiss över förslag till fördjupad översiktsplan för Stora Ursvik

Remiss från Sundbybergs stad

Remisstid 9 april 2003

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på remissen från Sundbybergs stad översänds denna
promemoria.

Föredragande borgarrådet Kersti Py Börjeson anför följande.

Bakgrund

Sundbybergs stad har remitterat ett förslag till fördjupad översiktsplan för Stora Ursvik i Sundbyberg till Stockholms stad för synpunkter. Sundbyberg avser att utveckla Ursvik till en stadsdel med en blandning av bostäder, arbetsplatser, verksamheter och service. Sammanfattning i *bilaga*.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsbyggnadsnämnden och gatu- och fastighetsnämnden.

Stadsbyggnadsnämnden

Nämnden ser positivt på förslaget till översiktsplan för Stora Ursvik. Utbyggnaden av en helt ny stadsdel i Stora Ursvik är välkommet för bostadsförsörjningen i hela regionen. Området kan bidra till att vitalisera och förnya denna gränzon mellan Stockholms stad och Sundbyberg. De synpunkter som nämnden vill framföra är dels möjligheterna att ytterligare öka antalet bostäder i området, dels överväga en alternativ dragning av snabbspårvägen i ett läge närmare Rinkeby samt dels att i samarbete mellan städerna utveckla och förstärka mötet och förbindelsen mellan Stora Ursvik och Rinkeby på ett för båda sidor gynnsamt sätt.

Gatu- och fastighetsnämnden

Nämnden konstaterar att det fortsatta arbetet med den fördjupande översiktsplanen för Stora Ursvik i Sundbybergs stad gett ett positivt resultat. I förslaget diskuteras en rad aspekter som är viktiga för Stockholm. Vad gäller E18 och tvärbanan, med dragning närmare Rinkeby än det nu remitterade förslaget, råder f.n. enighet mellan kommunerna. I förslaget redovisad anslutning mot Rinkeby är tilltalande.

Också vad gäller kraftledningarnas kablfiering, gräns- och markfrågor, Enköpingsvägens utformning och standard, bebyggelsens anslutning till Järvakilen m.m. kan nämnden på samtliga punkter konstatera en hög grad av samstämmighet mellan städernas uppfattningar och har inga erinringar mot planförslaget. Stora Ursvik har

förutsättningar att bli ett attraktivt bostads- och arbetsområde av största betydelse för regiondelens framtida utveckling.

Mina synpunkter

Inflyttningen till Stockholmsregionen ställer krav på att det byggs fler bostäder. Därför är det angeläget att kommunerna samarbetar för att skapa en positiv utveckling i regionen. Planering och byggande av nya bostäder måste ske i hela länet. Jag önskar att det vore möjligt att öka bebyggelsetätheten för att åstadkomma fler bostäder inom Stora Ursvik.

Dragningen av tvärbanan närmare Rinkeby skulle avsevärt förbättra tillgängligheten för de som bor i Rinkebys östra del. Det är viktigt att snabbspårvägens stationsläge i Stora Ursvik placeras så lämpligt som möjligt i förhållande till Rinkeby.

I det fortsatta planarbetet är det viktigt att, förutom sociala aspekter och fysiska byggnader, även ta hänsyn till natur och rekreation. Området måste fungera gentemot angränsande områden, såväl det blivande Järvareservatet som till närliggande bostadsområden.

Jag kan konstatera att det råder en stor samstämmighet mellan städernas uppfattningar avseende Enköpingsvägens utformning och standard, gräns och markfrågor och bebyggelsens anslutning till Järvakilen.

Stora Ursvik har förutsättning att bli ett attraktivt bostads- och arbetsområde.

Jag föreslår med hänvisning till vad som ovan anförts att kommunstyrelsen beslutar följande

Som svar på remissen från Sundbybergs stad översänds denna promemoria.

Stockholm den 27 mars 2003

KERSTI PY BÖRJESON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin* och *Sten Nordin* (båda m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

En av integrationsskäl mycket angelägen del i översiktsplanen är tvärbanans sträckning till Rinkeby. Det är viktigt att den får en sådan sträckning att de boende i Rinkeby får en hög nytta av tvärbanan.

ÄRENDET

Sundbybergs stad har remitterat ett förslag till fördjupad översiktsplan för Stora Ursvik.

REMISSER

Ärendet har remitterats till stadsbyggnadsnämnden och gatu- och fastighetsnämnden.

Stadsbyggnadsnämnden beslöt den 13 mars 2003 att överlämna stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande som remiss av förslag till fördjupad översiktsplan för Stora Ursvik i Sundbyberg.

Särskilt uttalande gjordes av *Cecilia Obermüller* (mp) enligt följande.

Vid en exploatering av Stora Ursvik tydliggörs också behovet av att skydda de ännu oexploaterade delarna av Igelbäckens dalgång. Bebyggelsen mot Järvafältet bör anpassas efter de naturliga förhållandena och det är mycket viktigt att resurser satsas på en bra hantering av dagvatten för området.

En väl utbyggd service och en väl fungerade kollektivtrafik som ska finnas redan från början är väsentligt för att minska trafikrörelser i länet. Helst skulle naturligtvis Rinkeby också få del av snabbspårvägen men trots allt finns det tunnelbana i denna stadsdel. Goda anslutningsmöjligheter med buss till tvärspårvägen borde kunna tillskapas.

En hög exploateringsgrad ger underlag för kollektivtrafik samtidigt som naturområdena kan sparas. Miljöpartiet i Stockholm hoppas att bostadsandelen kan utökas i projektet, detta då bostadsbristen är stor i regionen och det finns gott om arbetsplatser i bl.a. Kista.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 februari 2003 har i huvudsak följande lydelse.

UTLÅTANDE

Stockholms stad svarade i början av 2002 på en remiss av en fördjupad översiktsplan för Stora Ursvik. Sundbyberg har bearbetat förslaget på grundval av samråd och parallella uppdrag, vilket resulterat i föreslagen planstruktur. Den fördjupade översiktsplanen är utställd till den 4 april 2003 och remitterad till Stockholms stad. Översiktsplanen utgör efter ett eventuellt antagande av Sundbybergs kommunfullmäktige, utgångspunkt för detaljplaneringen och en etappvis utbyggnad.

Stora Ursvik ligger i Sundbyberg norr om Enköpingsvägen och öster om Ulvsundavägen/E 18 och Rinkeby. Större delen av området har tidigare varit inhägnat för FOI:s (Försvarets Forskningsinstitut) skyddsklassade verksamhet. FOI koncentreras nu sin verksamhet till områdets sydöstra del varför övriga delar kan nyttjas för nya ändamål.

Förslaget

Stora Ursvik föreslås bli en variationsrik stadsdel med ca 3 000 – 4 000 bostäder och ungefär lika många arbetsplatser. Ett traditionellt rutnätsmönster med bebyggelse i 4-5 våningar föreslås läggas ut i planområdets sydvästra del. I nordöst föreslås en bebyggelse i 1-3 våningar, anpassad efter den befintliga topografin. När E 18 byggs om föreslås Enköpingsvägen bli en mer stadsmässig lokal huvudgata med bebyggelse på ömse sidor. Planen utgår från att snabbspårvägen från Alvik till Kista passerar genom området. Ett öst-västligt gatustråk förbinder Stora Ursvik med Rinkeby över E 18. I det följande behandlas i huvudsak endast frågor av gemensamt intresse för Sundbyberg och Stockholm.

Stadsbyggnadskontorets synpunkter

Utbyggnaden av en helt ny stadsdel i Stora Ursvik är välkommen för bostadsförsörjningen i hela regionen. Området kan bidra till att vitalisera och förnya denna gränszon mellan Stockholms stad (Rinkeby) och Sundbyberg.

Det är positivt att bebyggelsens utbredning och karaktär i planområdets norra del tar hänsyn till Järvafältet. Exploateringen är relativt hög (jämförs med Järla Sjö i Nacka) för att bl.a. motivera en snabbspårvägsstation. Det centrala läget i regionen och att området gränsar till hundratals befintliga villor i väster, kan motivera att bebyggelsetätheten kan öka något i förhållande till den föreslagna bebyggelse om 1-3 våningar. Det synes naturligt att de bullerstörda områdena längs de omgivande trafiklederna byggs med arbetsplatser i enlighet med förslaget. Däremot borde det kunna diskuteras om inte bostäder kan prioriteras i områdets centrala delar och längs huvudgatorna. Befintliga arbetsplatser i grannskapet och de som planeras längs E 18 och Enköping torde ge en tillräcklig tillgång till arbetsplatser. I Rinkebys östra del skisseras också en ny bebyggelsefront med arbetsplatser.

Snabbspårvägen

Stockholms stad har framfört vikten att bygga ut snabbspårvägen mellan Alvik och Kista/Sollentuna. En förstärkning av kollektivtrafikförsörjningen är nödvändig för att möta den planerade satsningen i Kista avseende bl.a. bostäder, arbetsplatser, högre utbildning mm. Stockholms stad har även framhållit vikten av att snabbspårvägen går från Stora Ursvik till Rinkeby och Kista. Rinkeby skulle bli det enskilt största hållplatsläget mellan Alvik och Kista och väsentligt för denna miljonprogramsstadsdels integration med Kistas framtidsorienterade verksamheter. Skulle inte en sådan linjesträckning godtas av SL är det av vikt att snabbspårvägens stationsläge i Stora Ursvik placeras så lämpligt som möjligt i förhållande till Rinkeby. Mot denna bakgrund föreslås att Sundbyberg prövar ett läge för snabbspårvägen och dess station som ligger väster om den skogsklädda kullen i Stora Ursviks sydvästra del.

En flyttning av stationsläget västerut mot Rinkeby skulle innebära att snabbspårvägens station hamnar mer centralt i de delar av Stora Ursvik som föreslås få den högsta exploateringen. Bankhus 90 vid E 18 skulle också få bättre närhet till kollektivtrafiken. Avståndet till Rinkeby skulle minska med ett par hundra meter. Därmed skulle tillgängligheten till snabbspårvägen förbättras avsevärt för främst de som bor i Rinkebys östra del och för den nya arbetsplatszon som skisseras i Rinkebys östra del.

Mötet Stora Ursvik - Rinkeby

I den fördjupade översiktsplanen föreslås en öst-västlig axel genom Stora Ursvik. ”Den manifesterar en framtida koppling till Rinkeby...” Stadsbyggnadskontoret delar planens intentioner vilket skulle kunna leda till en ökad integration mellan stadsdelarna i Stockholm och Sundbyberg. I samband med att E 18 byggs om och förskjuts österut möjliggörs att området mellan europavägen och Rinkebystråket kan omformas till en ny stadsfront med i huvudsak kommersiellt innehåll. En sådan förändring understryker ytterligare vikten av en bro mellan Rinkeby och Stora Ursvik. Som illustreras i Sundbybergs planer kan en bro mellan stadsdelarna mycket väl kompletteras med byggrätter – ”en kraftfull men koncentrerad överbyggnad” - , vilket skulle understryka den väst-östliga axeln. Förutom byggnader skulle denna förbindelse, som siktar rakt mot Rinkeby Allé och Rinkeby centrum, ge utrymme för gång- och cykelbanor, en gata och en eventuell snabbspårväg. Sambandet bör således betonas både funktionellt, arkitektoniskt och rumsligt så att stadsdelarna inte vänder två baksidor mot varandra och mot E 18. Stadsbyggnadskontoret har i arbetet med Kista Science City låtit ta fram skisser över hur en ny stadsfront i Rinkeby skulle kunna gestaltas efter det att den nya E 18 genomförts. Skisserna bifogas detta remissvar. Kontoret utgår från att kommunerna även framgent kommer att diskutera hur gränsområdet och kontakten mellan Rinkeby och Stora Ursvik ska utformas och

utvecklas. Ett arbete där såväl Stockholm som Sundbyberg har mycket att vinna. En närmare koppling mellan de båda stadsdelarna kan förbättra underlaget för verksamheter på bägge sidor om kommungränsen.

Enköpingsvägen och Järvafältet

Kontoret sympatiserar med förslaget till ombyggnad av Enköpingsvägen med bebyggelse på ömse sidor med bibehållna fyra körfält men med reducerad far t. Enköpingsvägen måste dock även i fortsättningen ses som en viktig huvudgata/ väg och kapaciteten bör ej reduceras förrän det står klart att den nya E 18 klarar planerade trafikmängder.

Järvafältet är en av de viktiga regionala grönkilarna. Den del av Järvakilen som gränsar till Stora Ursvik är utpekad som ett svagt avsnitt i regionplane- och trafik-kontorets rapport ”Grönstrukturen i Stockholmsregionen”. Kontoret ansluter sig till den fördjupade översiktsplanens upplägg med en naturanpassad och lågbyggd övergångszon till Järvafältet.

Gatu- och fastighetsnämnden beslöt den 11 mars 2003 att överlämna gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande som remiss av förslag till fördjupad översiktsplan för Stora Ursvik i Sundbyberg.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden *Roger Mogert* (s) samt ledamöterna *Hasan Dölek* (s), *Karin Hanqvist* (s), *Margarita Pulido* (s), *Karin Wanngård* (s), *Ann-Marie Strömberg* (v) och *Per Bolund* (mp) enligt följande.

I planarbetet är det viktigt att, förutom sociala aspekter och fysiska byggnader, även ta hänsyn till natur och rekreation. Området måste fungera gentemot angränsande områden, såväl det blivande Järvareservatet som närliggande bostadsområden.

Gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 februari 2003 har i huvudsak följande lydelse.

UTLÅTANDE

Bakgrund

Till gatu- och fastighetsnämnden har överlämnats ”Stora Ursvik. Fördjupad översiktsplan för Sundbybergs stad, fördjupning för delen Stora Ursvik – utställningsförslag” för yttrande senast den 12 mars 2003. Gatu- och fastighetskontoret får i anledning härav anföra följande.

Stockholm avgav yttrande i början av 2002 (gatu- och fastighetsnämnden den 22 januari 2002) över ett tidigare förslag med fyra olika strukturalternativ. I ett gemensamt tjänsteutlåtande välkomnade gatu- och fastighetskontoret och stadsbyggnadskontoret förslaget till en attraktiv stadsdel i Stora Ursvik, av betydelse för hela regiondelen. Den del av planområdet som ligger i och ägs av Stockholm – mellan nuvarande Kymlingelänken och kommande E18 - måste bli föremål för förutsättningslösa förhandlingar. Städerna bör gemensamt överväga mark-användning kring den centrala korsningen E18-Ulvsundavägen och gemensamt utveckla Rinkebys och Ursviks fronter.

Val mellan förslagets fyra strukturalternativ berördes inte av kontoren som menade att ev. tvärsparväg genom området blir avgörande för områdets användning. Kontoren motsatte sig för stark nedtoning av den avlastade Enköpingsvägen som måste förbli en stark huvudgata. Kontoren föroordade nära samarbete för att forma området längs Ulvsundavägen till ett levande, sammanhållet och varierat stadslandskap i stället för två baksidor mot vägområdet.

Sundbybergs stad har bearbetat förslaget på grundval av samråd och parallella uppdrag, vilket resulterat i nu föreslagen fördjupad översiktsplan, utställd till 2003-04-04. Den utgör efter ett ev. antagande utgångspunkt för detaljplaner och etappvis utbyggnad.

Stora Ursvik ligger norr om Enköpingsvägen och öster om Ulvsundavägen/ E 18 och Rinkeby. Större delen av området har tidigare upptagits av FOI:s (tidigare FOA) skyddsklassade verksamhet. FOI koncentrerar nu verksamheten till områdets sydöstra del varför övriga delar till stor del kan friställas.

Det remitterade förslaget

Stora Ursvik föreslås bli en variationsrik stadsdel med 3 000–4 000 bostäder och ungefär lika många arbetsplatser (Rinkeby innerhåller som jämförelse drygt 5.100 lgh). Ett rutnätsmönster med bebyggelse i 4-5 våningar läggs ut i planområdets sydvästra del. I nordöst föreslås bebyggelse i 1-3 våningar, anpassad efter topografin.

När E 18 dragits via Kymlingelänken till Kista föreslås Enköpingsvägen bli en mer stadsmässig lokal huvudgata med bebyggelse på ömse sidor. Planen anger spårväg från Alvik till Kista genom området. Ett öst-västligt gatustråk förbinder Stora Ursvik med Rinkeby över E 18. I det följande behandlas frågor av gemensamt intresse för städerna.

Kontakten med Rinkeby

I förslaget skrivs att bebyggelsen mot Ulvsundavägen kan kombineras med en kraftfull men koncentrerad överbyggnad till Rinkeby i ett längre framtidsperspektiv med både nya byggnader och lokalgata med plats för kollektiv och gc-trafik. Den struktur som initialt byggs ut får inte omöjliggöra framtida koppling till Rinkeby om den skulle aktualiseras.

För Rinkebys östra sida betyder Ulvsundavägens nya dragning att en ny stadsfront kan byggas mot vägen. Skissförslag för denna har utarbetats. Att integrera denna med det remitterade förslagets vision liksom utvecklingen av axeln från Rinkeby Allé är en spännande stadsbyggnadsuppgift som betyder behov av nära samarbete mellan städerna.

Kraftledningen

En arbetsgrupp med ledningsägarna (Fortum och Svenska Kraftnät) och representanter från Sundbyberg och Stockholm utreder möjligheterna till kablifiering av 220kV-ledningarna från dels Järvastationen vid Sjövägen i Solna och dels friområdet till Beckomberga. Komplikationerna med hänsyn till regionens långsiktiga kraftförsörjning, de höga kostnaderna mm har dock gjort att hittills inte något av de många diskuterade och prövade alternativen entydigt kan rekommenderas. Arbetet fortgår med en stark vilja att finna en lösning. Förhoppningsvis kommer ett gemensamt förslag att presenteras före sommaren.

E18 och tvärspårvägen

I överläggningar mellan städerna har enighet nåtts om utformningen av E18 i anslutning till bl. a. Rissne trafikplats. Man har också enats om att tvärbanan bör dras i anslutning till Rinkeby med hållplatser i Rissne, Stora Ursvik och Kista. Därmed är således den visade dragningen på ritningen inte längre aktuell. Städernas enighet på dessa punkter är av största betydelse för de fortsatta överläggningarna med Vägverket och SL. Tvärbanan mot Kista är av vital betydelse för nordvästsektorns utveckling. En dragning väster om den skogklädda kullen i Stora Ursviks sydvästra del, och med en station i centrumstråket i Rinkeby allés förlängning, är mycket angelägen. Det skulle ge god tillgänglighet för Bankhus 90, Stora Ursviks kommande arbetsområden liksom för boende och arbetande i östra och centrala Rinkeby.

Övriga frågor

Den genomförda bearbetningen har gett bättre anpassning av bebyggelseområdet norrut, mot den s k Järvakilen. Enköpingsvägens nya roll i förslaget som lokal huvudgata och som del i trafiksystemet framstår också som välavvägd.

Planförslaget omfattar en yta som ligger i Stockholm, mellan dagens och framtidens vägdragning väster om Stora Ursvik. För närvarande pågår förhandlingar om överlåtelse av denna liksom om framtida gränsdragning mellan städerna. Här kan förslag till uppgörelse komma under året.

Sammanfattningsvis konstaterar kontoret att Sundbybergs fortsatta arbete med översiktsplanen gett ett mycket positivt resultat. På punkt efter punkt är samstämmigheten mellan städerna hög. Eftersom det i hög grad är gemensamma intressen är detta självfallet av största värde. Stora Ursviks utbyggnad som ett tilltalande och attraktivt bostads- och arbetsområde enligt förslaget blir av stor betydelse för hela nordvästsektorns utveckling.